

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih: 26.02.2026
Sayı: 1733

Aşkın GENÇ
Kayseri Milletvekili
Milli Savunma Komisyonu Üyesi

10/3867

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Madencilik faaliyetlerinin çevresel etkileri, ÇED süreçlerinin etkinliği, atık yönetimi ve rehabilitasyon yükümlülüklerinin uygulanması ile denetim mekanizmalarının yeterliliğinin incelenmesi; çevresel felaket risklerini azaltacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis araştırması açılmasını arz ederiz.

G. Kırca
Bülent KİS
Mersin Mu,

Burhaneddin DULU
Adana

Aşkın GENÇ

Kayseri Milletvekili

Sunay
Sunay Örs Örs
Miyale Mu

A. Kaya
Aykut KAYA
Antalya mu,

Hüseyin Bayraktutan
Artvin Mu

Aytemel Yavaş
Aytemel Yavaş
Ahmet Vehbi Bakır
Manisa Mu.

Gökçe ZEYBEK
İstanbul Mu.

H. Sülle
Jale Nur SÜLLÜ
Eskişehir Mu.

Melih Meriç
Guzinler Mu.

Ueli Ağbabaç
Malatya Mu

Aşkın GENÇ
Kayseri Milletvekili
Milli Savunma Komisyonu Üyesi

GEREKÇE

Madencilik, doğru planlandığında ekonomik değer üretebilir; ancak denetimsiz ve kamu yararını gözetmeyen uygulamalar, geri dönüşü zor çevresel tahribatlara, toplumsal çatışmalara ve yaşam hakkı ihlallerine yol açabilir. Son yıllarda maden sahalarında atık yönetimi, siyanür/kimyasal kullanımı, atık barajlarının güvenliği, orman alanlarının kaybı, su kaynaklarının kirlenmesi ve ÇED süreçlerinin etkinliği başlıkları, ülke gündeminde daha görünür hâle gelmiştir. Bu görünürlük, yalnız çevresel kaygılardan değil; aynı zamanda denetim mekanizmalarının güven vermemesinden ve yaşanan olayların “sistemik risk” işaretleri taşımasından kaynaklanmaktadır.

Yakın dönemde Bursa Yenişehir Kirazlıyayla bölgesinde atık barajına ilişkin tartışmalar ve kamuoyuna yansıyan olaylar; ÇED süreçleri, zeminin uygunluğu, izin mekanizmaları ve denetimin sürekliliği açısından ciddi soru işaretleri doğurmuştur. Basına yansıyan değerlendirmelerde, 2019 tarihli ÇED raporuna açılan davanın 2024’te sonuçlandığı; ÇED sürecine ilişkin yargı kararları ve kurumların izin yaklaşımı ile şirketin yeni ÇED süreçleri başlattığı yönünde bilgiler yer almaktadır. Bu örnek, tek bir bölgeyle sınırlı değildir; ülke genelinde maden atık yönetimi ve rehabilitasyon yükümlülüklerinin ne ölçüde yerine getirildiği, denetimlerin ne kadar bağımsız ve etkili olduğu konusu yapısal bir sorun olarak ortadadır.

Madencilikte çevresel riskler ile iş sağlığı ve güvenliği riskleri de çoğu zaman iç içedir. Denetimin zayıfladığı alanlarda hem çevre hem iş güvenliği standartları gerilemekte; “maliyet azaltma” motivasyonu, kamu yararı ve yaşam hakkı pahasına işletilmektedir. Meslek örgütlerinin ve ilgili tarafların yaptığı açıklamalarda, bazı sahalarda iş sağlığı ve güvenliği eksiklikleri nedeniyle üretimin durdurulmasına kadar varan sorunlar bulunduğu ifade edilmektedir. Bu tür uyarılar; mevzuatın kâğıt üzerinde var olmasının yetmediğini, uygulamada etkin denetime ihtiyaç olduğunu göstermektedir.

ÇED süreçleri bakımından temel mesele; bilimsel yeterlilik, katılımcılık ve izleme-denetim ayağıdır. ÇED “olumlu” kararı alındıktan sonra projenin sahadaki uygulaması, taahhüt edilen önlemlere uyum, atık barajı güvenliği, su/ hava/ toprak izleme verileri ve rehabilitasyon planlarının gerçekleştirilmesi düzenli kontrol edilmediğinde; ÇED süreci formaliteye dönüşür. Ayrıca madencilik faaliyetlerinin su kaynakları üzerindeki baskısı, kuraklık koşullarında daha da kritik hâle gelmektedir; yeraltı suyu çekimi, su kirliliği ve ekosistem kaybı, tarım ve içme suyu güvenliğini doğrudan etkiler.

Bu nedenle Meclis araştırması; madencilik faaliyetlerinin çevresel etkilerine ilişkin riskler, ÇED süreçlerinin bilimsel yeterliliğini ve denetim/izleme kapasitesini, ÇED süreçlerinin bilimsel yeterliliğini ve denetim/izleme kapasitesini,

Tel.: 0312 420 57 70-71

Faks: 0312 420 21 85

e-posta: askin.genc@tbmm.gov.tr

Adres: Devlet Mah. TBMM Halkla İlişkiler Binası 5. Kat E Blok Oda No: 501 Çankaya/Ankara

Aşkın GENÇ
Kayseri Milletvekili
Milli Savunma Komisyonu Üyesi

atık barajları ve tehlikeli atık yönetimi standartlarını, şirketlerin rehabilitasyon yükümlülüklerinin uygulanma durumunu, denetimlerin sıklığı, bağımsızlığı ve yaptırımların caydırıcılığını, yerel halkın katılımı ve sosyal etki yönetimini incelemelidir. Amaç; madenlerin “kamu yararı” ilkesine uygun, doğayı ve insanı koruyan, şeffaf ve hesap verebilir bir yönetim çerçevesiyle işletilmesini sağlamak; çevresel felaket risklerini ve toplumsal maliyeti azaltmaktır.

Tel.: 0312 420 57 70-71

Faks: 0312 420 21 85

e-posta: askin.genc@tbmm.gov.tr

Adres: Devlet Mah. TBMM Halkla İlişkiler Binası 5. Kat E Blok Oda No: 501 Çankaya/Ankara

